

Článek 41 odst. 4 Nařízení o TEN-T

Konference City Changers,
Praha, 11. 3. 2026

Znění čl. 41 odst. 4

- *Do 19. července 2025 určí členské státy, aniž je dotčen čl. 8 odst. 5, vnitrostátní kontaktní místo pro plány udržitelné městské mobility a vytvoří vnitrostátní program pro plány udržitelné městské mobility s cílem podpořit městské uzly při přijímání a provádění plánů udržitelné městské mobility uvedených v odst. 1 písm. b) bodě i) tohoto článku*

Základní východiska – evropská úroveň

- Nové požadavky stanovené Nařízením EP a Rady (EU) č. 2024/1679 o hlavních směrech Unie pro rozvoj transevropské dopravní sítě (Nařízení TEN-T)
- Týká se tzv. městských uzlů (*urban nodes*) – v ČR 10 statutárních měst (*města nacházející se v centru každého městského uzlu TEN-T jsou uvedena v Příloze II Nařízení TEN-T: nejméně 100 000 obyvatel / nebo pokud v regionu NUTS 2 takový městský uzel neexistuje, jedná se o hlavní uzel tohoto regionu NUTS 2*)
- Městský uzel zahrnuje zejména:
 - dopravní infrastrukturu městského uzlu, který je součástí TEN-T vč. obchvatů
 - přístupové body k TEN-T přístupné všem provozovatelům a uživatelům nediskriminačním způsobem - zejm. přístavy, letiště, železniční nádraží, autobusové terminály, terminály multimodální nákladní dopravy
 - dostupnost infrastruktury pro dobíjení a doplňování alternativních paliv

Základní východiska – evropská úroveň (2)

- Povinnosti do konce roku 2027:
 - přijetí a monitorování plánu udržitelné městské mobility (SUMP) pro každý městský uzel (viz dále)
 - shromažďování údajů o městské mobilitě podle městských uzlů a jejich předkládání Komisi v oblasti udržitelnosti, bezpečnosti a přístupnosti podle stanovených ukazatelů (indikátorů)

jedná se o tzv. SUMI, jejichž seznam je v současnosti finalizován a po schválení ze strany Výboru TEN-T bude vydán jako prováděcí akt

- Naplnění povinností bude vyžadovat úzkou spolupráci a koordinaci na všech úrovních hierarchie (tedy stát – kraje – města s případným zapojením aglomerací/metropolitních oblastí)

Základní východiska – národní úroveň

- Základní dokument představuje Koncepce městské a aktivní mobility
- Zasazuje rozvoj systémů městské dopravy do širších souvislostí (a zohledňuje nejdůležitější specifika ČR), naplňuje tedy hlavní prioritu podle čl. 42 Nařízení TEN-T - *podpora efektivní dopravy a mobility s nízkou hlukovou zátěží a nulovými emisemi, včetně ekologizace městských vozových parků pro přepravu cestujících i zboží*
- Koordinace a komunikace MD s městy k zmíněným povinnostem běží již od loňského roku
- Důležitá role výměny zkušeností mezi městy, důležité zasazení do širšího kontextu (včetně koncepce *smart cities*)

Plány udržitelné městské mobility

- V ČR mají v současnosti zpracovaný (a ze strany KPDMM verifikovaný) SUMP všechna města nad 40 tis. obyv.
- Jsou zohledněny všechny evropské standardy a metodiky
- Ministerstvo dopravy ČR - Ministerstvo dopravy ČR - Udržitelná mobilita
- Návazné metodiky: Ministerstvo dopravy ČR – Metodiky
- V ČR není koncept SUMP legislativně ukotven
- Zodpovědnost za tvorbu a schválení je na straně města, KPDMM pouze verifikuje splnění základních požadavků, aby mohl být příslušný SUMP použit pro strategické podložení projektů spolufinancovaných z fondů EU

Další kroky

- Pro splnění povinností daných Nařízením TEN-T bude potřeba rozšířit SUMP o území FUA (functional urban area) – k tomuto tématu MD připravilo Metodický rámec
- Cílem je stanovit minimální požadavky v podobě integrace již existujících dokumentů s minimální administrativní zátěží
- Pokud bude chtít nějaké město (resp. aglomerace/metropolitní oblast) uchopit danou problematiku komplexněji (nad rámec minimálních stanovených povinností), je MD připraveno spolupracovat
- Integrovaný SUMP musí zahrnovat všechny hierarchické úrovně: stát (infrastruktura ve vlastnictví státu) – kraj (PDO, infrastruktura pro cyklodopravu) – město (PDO, další infrastruktura ve vlastnictví města)

Podpora implementace SUMPů

- Jako součást povinností vyplývajících z Nařízení TEN-T připravilo MD Národní program na podporu plánů udržitelné městské mobility – představuje přehled veškeré dostupné podpory pro města zaměřené na realizaci opatření obsažených v SUMPech (podpora finanční i nefinanční povahy)
- Základem zůstává podpora z fondů EU
- Ministerstvo dopravy působí v roli řídicího orgánu Programu Doprava 2021-2027, v rámci něhož je na města zaměřeno zejména opatření 08 (tramvajové a trolejbusové tratě), částečně i opatření 06 (ITS)
- Podpora městské mobility je rovněž součástí Integrovaného regionálního programu 2021-2027 (ŘO Ministerstvo pro místní rozvoj)

Děkuji za pozornost

michal.ulrich@md.gov.cz